

Sygn. akt IC 2120/20

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 13 maja 2021 r.

Sąd Okręgowy w Świdnicy Wydział I Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Waldemar Kuś

Protokolant: Justyna Malczyk

po rozpoznaniu w dniu 13 maja 2021 r. w Świdnicy

na rozprawie

sprawy z powództwa J. S.

przeciwko (...) Spółce z o.o. w K.

o zapłatę

I. zasądza od pozwanej (...) - Spółki z o.o. w K. na rzecz powoda J. S. kwotę 2.800 zł (dwa tysiące osiemset złotych) z odsetkami ustawowymi na wypadek opóźnienia od dnia 24 grudnia 2020 roku do dnia zapłaty;

II. nakazuje stronie pozwanej umieszczenie na stronie internetowej (...) (...) w polu określonym jako (...) przez okres tygodnia informacji o następującej treści: „(...) (...) (...) (...) (...) (...) w sposób (...) J. S. (...)”;

III. zasądza od strony pozwanej na rzecz powoda kwotę 1.237 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sygn. akt I C 2120/20

UZASADNIENIE

Powód J. S. domagał się zasądzenia od pozwanej spółki z o.o. (...) kwoty 2.800 zł z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia złożenia pozwu do dnia zapłaty , nakazanie umieszczenia na stronie internetowej (...) (...) informacji o stosownej treści , a także zasądzenia kosztów procesu według norm przepisanych .

Pozwana w odpowiedzi na pozew wniosła o odrzucenie pozwu w całości , uznanie , że spółka jest niewłaściwą stroną do zaspokojenia roszczeń powoda i obciążenie go kosztami postępowania .

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Powód J. S. wykonał cykl autorskich zdjęć obrazujących różne etapy budowy wieży widokowej na J. oraz ukończoną wieżę . 13 grudnia 2019 r. na portalu internetowym (...) (...) ukazał się artykuł zatytułowany (...) , a w galerii zdjęć dołączonych do tego materiału zamieszczono wykonane przez niego cztery zdjęcia (k. 92) , przycięte w taki sposób , aby nie były widoczne znaki autorskie umieszczone na oryginałach zdjęć .

Po ok. 2 tygodniach , po interwencji u przedstawiciela portalu internetowego zdjęcia te zostały usunięte ze strony . Autorstwo zdjęć powoda nie było kwestionowane , ale podniesiono , że utracił on prawa autorskie do nich na skutek umieszczenia ich uprzednio na administrowanej przez siebie stronie na portalu facebook .

Powód zgłosił również roszczenia finansowe , domagając się odszkodowania za naruszenie jego praw autorskich .

Pozwana spółka jest właścicielem codziennej gazety internetowej (...) .pl . W ramach współpracy z inwestorem Gminą B. spółka otrzymywała różne materiały dotyczące budowy wieży widokowej , w tym również zdjęcia fotograficzne . Ostatnią przesyłkę datowano na 13 grudnia 2019 r. Redaktor portalu (...) .pl (...) w rozmowie telefonicznej z pracownikiem Urzędu Gminy został poinformowany , że redakcja może swobodnie dysponować wszystkimi zdjęciami , miał też uzgodnić to w R. K. – przedstawicielem wykonawcy .

Pozwana nie sprawdzała , kto jest autorem zdjęć .

Okoliczności powyżej opisane są niesporne .

Za wykonane zdjęcia powód otrzymywał od 350 do 443 zł za jedno zdjęcie .

(dowód : odpisy rachunków – k. 94-95)

Sąd nie uwzględnił wniosku pozwanej o dopuszczenie dowodu z zeznań świadków , zgłoszonego w odpowiedzi na pozew , mając już na uwadze ustalenia poczynione w procesie , a także okoliczności wskazane przez pozwaną (protokół – k. 102) - ustalenie przesyłania zdjęć , zwłaszcza w sytuacji , gdy niesporne jest , iż zdjęcia pozwana otrzymała od pracownika Urzędu Gminy .

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo zasługiwało na uwzględnienie w całości.

Bezsporne jest między stronami , że pozwana na stronie internetowej umieściła oraz upubliczniła 4 zdjęcia wykonane przez powoda bez jego wiedzy i zgody , ale również bez wskazania jego imienia i nazwiska .

Nie budzi wątpliwości , że przedmiotowe zdjęcia są utworem w rozumieniu art. 1 ust. 1 w zw. z art. 1 ust. 2 pkt 3 ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych i w konsekwencji są one przedmiotem praw autorskich zarówno osobistych określonych w art. 16 u.p.a.p.p. jak i majątkowych określonych w art. 17 u.p.a.p.p.

Zgodnie z art. 78 ust. 1 ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. u.p.a.p.p. twórca, którego autorskie prawa osobiste zostały zagrożone cudzym działaniem może żądać zaniechania tego działania. W razie dokonanego naruszenia może także żądać , aby osoba, która dopuściła się naruszenia, dopełniła czynności potrzebnych do usunięcia jego skutków, w szczególności , aby złożyła publiczne oświadczenie w odpowiedniej treści i formie. Jeżeli naruszenie było zawinione, sąd może przyznać twórcy odpowiednią sumę pieniężną tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę lub - na żądanie twórcy - zobowiązać sprawcę, aby uiszczył odpowiednią sumę pieniężną na wskazany przez twórcę cel społeczny.

Zgodnie z art. 79 ust. 1 pkt 3 lit.b ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych (tj. Dz. U. z 2006 r. Nr 90, poz. 631 z późn. zm. dalej jako u.p.a.p.p.), w brzmieniu uwzględniającym wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 23 czerwca 2015 r. sygn. akt SK 32/14 , Dz. U. z 2015 r. poz. 932, uprawniony, którego autorskie prawa majątkowe zostały naruszone, może żądać od osoby, która naruszyła te prawa naprawienia wyrządzonej szkody poprzez zapłatę sumy pieniężnej w wysokości odpowiadającej dwukrotności stosownego wynagrodzenia, które w chwili jego dochodzenia byłoby należne tytułem udzielenia przez uprawnionego zgody na korzystanie z utworu.

Według zatem regulacji zawartej w omawianym przepisie osoba , której autorskie prawa majątkowe zostały naruszone może żądać naprawienia wynikłej z tego szkody poprzez zapłatę sumy pieniężnej w wysokości odpowiadającej dwukrotności stosownego wynagrodzenia, niezależnie od tego, czy naruszającemu można przypisać winę (por.: Sąd Apelacyjny w Łodzi w wyroku z dnia 27 lipca 2015 r., I ACa 110/15 , LEX nr 1789965).

Fakt naruszenia powinien udowodnić powód, który musi przedstawić utwór cechujący się twórczymi walorami, jak i wskazać dzieło pochodzące od naruszcyciela, któremu stawiany jest zarzut naruszenia. W celu wykazania istnienia

swojego prawa możliwe jest wykorzystywanie domniemania autorstwa (art. 8 ust. 2 u.p.a.p.p.). Powód, domagając się ochrony utworu, do którego przysługują mu autorskie prawa majątkowe, powinien więc wykazać twórczy charakter dzieła w rozumieniu art. 1 ww. ustawy oraz swoje uprawnienia do utworu, które - jeżeli nie wynikają z autorstwa utworu - opierają się na następstwie prawnym. Wskazując dzieło eksploatowane przez naruszcyciela, powód powinien opisać elementy wykorzystane z jego utworu, które są obecne w dziele pozwanego. Odwołując się do chronionych elementów utworu, powód nie może domagać się ochrony samego pomysłu lub tematu ani też stylu czy samoistnie ujmowanej formy dzieła.

Zgodnie z art. 16 u.p.a.p.p. twórca ma prawo do autorstwa utworu oraz oznaczenia utworu swoim nazwiskiem lub pseudonimem albo do udostępniania go anonimowo. Zgodnie z art. 18 ust.2 u.p.a.p.p. domniemywa się, że twórcą jest osoba, której nazwisko w tym charakterze uwidoczono na egzemplarzach utworu lub której autorstwo podano do publicznej wiadomości w jakikolwiek inny sposób w związku z rozpowszechnianiem utworu. Pozwana nie kwestionowała jednak, że to powód jest autorem przedmiotowych zdjęć. Powód w wystarczający sposób wykazał, że przedmiotowe zdjęcia są jego autorstwa.

Pozwana zarzucała, iż fotografie wykonane przez powoda zostały jej przekazane przez instytucję publicznego zaufania, jaką jest Gmina, a ponadto, że redakcja nie ma możliwości zweryfikowania wszystkich zdjęć otrzymywanych od wielu instytucji, podmiotów gospodarczych i osób fizycznych, nie ma także obowiązku np. śledzenia facebooka i innych komunikatorów społecznych, by upewnić się, czy tam nie ukazały się już identyczne fotografie i czyje są autorstwa.

Zarzuty te, w ocenie Sądu, nie zasługują na uwzględnienie. Pozwana nie podjęła najmniejszych choćby starań w celu ustalenia autora zdjęć, a argument, że Gmina z definicji jest instytucją publicznego zaufania należy uznać za niefortunny.

Wbrew zarzutom pozwanej, jej zachowanie polegające na upublicznieniu zdjęć powoda należało zakwalifikować jako zachowanie świadome i zawinione. Cechą fotografii jest to, że ona powinna u każdego przeciętnego użytkownika wzbudzić przekonanie, że nie ma ona charakteru przypadkowego, lecz stanowi przejaw działalności twórczej o indywidualnym charakterze, a w konsekwencji tegoż, że twórcy tego dzieła przysługują osobiste prawa autorskie do tego dzieła i twórca ten może być zainteresowany w tym, aby jego dzieło było publikowane pod jego nazwiskiem. Ewentualne trudności w ustaleniu osoby autora fotografii nie mogą w tym kontekście ekskulpować zaniechania pozwanej, albowiem w braku obiektywnej możliwości ustalenia osoby autora pozwana winna była zaniechać wykorzystania przedmiotowych fotografii.

Wobec bezzasadności zarzutów pozwanej, wykorzystanie przez nią fotografii wykonanej przez powoda należy zakwalifikować jako naruszenie majątkowych praw autorskich. Zachowanie się pozwanej polegające na wykorzystaniu na stronie internetowej fotografii wykonanych przez powoda należy ocenić jako naruszenie określonego w art. art. 16 i 17 u.p.a.p.p. - wyłącznego prawa powoda do korzystania z przedmiotowych zdjęć i rozporządzania nimi na wszystkich polach eksploatacji. Sposób wykorzystania dzieł powoda przez pozwaną nie mieści się w granicach dozwolonego użytku z chronionych utworów określonego w art. 23 i nast. u.p.a.p.p. Upublicznienie fotografii przez pozwaną na stronie internetowej wyklucza bowiem kwalifikację wykorzystania tych utworów w zakresie własnego użytku osobistego (art. 21 ust. 2 i 3 u.p.a.p.p.). Brak jest również podstaw do przyjęcia, aby sposób wykorzystania dzieła mieścił się w granicach prawa cytatu określonych w art. 29 u.p.a.p.p. Upublicznienie fotografii przez pozwaną nie nastąpiło bowiem w celach dydaktycznych lub naukowych, co wyklucza zastosowanie art. 29 ust.2 i 3 u.p.a.p.p.; nie wykazała nadto, aby wykorzystanie fotografii autorstwa powoda było uzasadnione wyjaśnianiem, analizą krytyczną, nauczaniem lub prawami gatunku twórczości (art. 29 ust.1 u.p.a.p.p.).

Skoro zatem autorskie prawa majątkowe powoda zostały naruszone, może żądać od pozwanej, która naruszyła te prawa, między innymi, naprawienia wyrządzonej szkody poprzez zapłatę sumy pieniężnej w kwocie odpowiadającej wysokości, która w chwili jej dochodzenia byłaby należna tytułem udzielenia przez uprawnionego zgody na korzystanie z utworu, to jego roszczenie o zapłatę wynagrodzenia jest w pełni zasadne i podlegało uwzględnieniu w całości.

Należy podkreślić , że przez "stosowne wynagrodzenie" należy rozumieć takie wynagrodzenie, jakie otrzymałby podmiot prawa autorskiego (lub praw pokrewnych), gdyby pozwana zawarła z nim umowę o korzystanie z utworu w zakresie dokonanego naruszenia (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 30 grudnia 2014 r., I ACa 1420/14 , LEX nr 1651903). Powód w niniejszym postępowaniu wykazał , przedkładając stosowne rachunki , że dochodzona przez niego kwota stanowi należne mu wynagrodzenie .

Mając na względzie powyższe, Sąd uwzględnił powództwo w całości.

O odsetkach orzeczono na podstawie art. 481 k.c.

Rozstrzygnięcie o kosztach procesu oparto o przepis art. 98 k.p.c., zgodnie z którym strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony (koszty procesu).

Na podstawie § 8 ust. 1 pkt 2 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz. U. z 2015 r. poz. 1800) zasądzając opłatę za czynności adwokata z tytułu zastępstwa prawnego, sąd bierze pod uwagę niezbędny nakład pracy pełnomocnika, a także charakter sprawy i wkład pracy pełnomocnika w przyczynienie się do jej wyjaśnienia i rozstrzygnięcia. Podstawę zasądzenia opłaty, o której mowa w ust. 1, stanowią stawki minimalne określone w rozdziałach 3-4. Opłata ta nie może być wyższa niż sześciokrotna stawka minimalna ani przekraczać wartości przedmiotu sprawy. Zgodnie z § 8 ust. 1 pkt 2 niniejszego rozporządzenia stawki minimalne wynoszą w sprawach o ochronę dóbr osobistych i ochronę praw autorskich kwotę 720 zł.

W realiach rozpoznawanej sprawy bezspornym jest, że strona pozwana jest stroną przegrywającą sprawę, a więc powinna pokryć wszystkie koszty postępowania, jakie poniósł powód. W związku z tym Sąd zasądził od pozwanej na rzecz powoda kwotę 1.237 zł tytułem zwrotu kosztów procesu. Na koszty procesu poniesione przez powoda składały się opłata od pozwu w kwocie 500 zł , koszty zastępstwa procesowego w kwocie 720 zł wraz z opłatą skarbową od pełnomocnictwa - 17 zł.